

Žuvininkystės tarnyba prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos

ĮKŪRIMO DATA - 2010 m.

ADRESAS: J. Janonio g. 24, Klaipėda

DIREKTORIUS Tomas Kazlauskas

SVETAINĖ www.zuv.lt

FACEBOOK @zuvininkystestarnyba

INSTAGRAM @zuvininkyste

TRAKŲ VOKĖJE IŠVEISTAIS MARGAISIAIS UPĖTAKIAIS ATSTATOMI JŲ IŠTEKLIAI LIETUVOS UPĖSE

Trakų Vokė (Vilniaus m.) yra viena pirmųjų lašišinių žuvų veisyklų Lietuvoje, savo veiklą pradėjusi 1885 m. Remiantis istoriniais duomenimis, darytina prielaida, kad pirmasis Trakų Vokės veisyklos veisimo objektas buvo iš Zloty Potok M. K. Girdvainio atvežtas vaivorykštinis upėtakis. Vėliau dirbtiniu būdu pradėti veisti ežeriniai sykai ir kitos lašišinės žuvys.

2007 metais atliktoje Trakų Vokės žuvivaisos komplekso panaudojimo galimybių studijoje padaryta išvada, kad būtina rekonstruoti vienintelę Lietuvoje vietinių šaltavandenių žuvų (margųjų upėtakių, kiršlių) žuvivaisos įmonę, įdiegiant ir pritaikant gamyboje naujas modernias žuvų veisimo technologijas. Pasiūlyta sukurti ir įdiegti kitų nykstančių rūšių (skersnukių, ūsorių, meknių) dirbtinio veisimo ir paauginimo technologijas.

2010 m. Trakų Vokės žuvų veislynas perėjo Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos

žemės ūkio ministerijos žinion ir šiuo metu yra šios tarnybos Rytų regiono žuvivaisos skyrius Trakų Vokėje. Užbaigus suplanuotus Trakų Vokės poskyrio rekonstrukcijos darbus bei įsigijus žuvų veisimo technologinę bei laboratorinę įrangą, šis skyrius kasmet išveisia ir į mokslininkų rekomenduotas Lietuvos upių vietas išleidžia apie 200 tūkst. vnt. paaugintų margųjų upėtakių (*Salmo trutta fario* L).

Lapkričio pabaigoje ir gruodžio pradžioje Trakų Vokėje pats darbmetis - vykdomi margųjų upėtakių dirbtinio veisimo darbai. Iš žuvų reproduktorių surenkami ikrai bei pieniai, atliekamas

NUO 2010 M. Į LIETUVOS UPES ĮŽUVINTA

2 690,49 TŪKST. VNT. MARGŪJŲ UPĖTAKIŲ:

2010 m. - 256 tūkst. vnt.
 2011 m. - 83 tūkst. vnt.
 2012 m. - 144 tūkst. vnt.
 2013 m. - 183 tūkst. vnt.
 2014 m. - 180 tūkst. vnt.
 2015 m. - 282,6 tūkst. vnt.
 2016 m. - 325 tūkst. vnt.
 2017 m. - 233,25 tūkst. vnt.
 2018 m. - 234,14 tūkst. vnt.
 2019 m. - 331,5 tūkst. vnt.
 2020 m. - 240 tūkst. vnt.
 2021 m. - 198 tūkst. vnt.

dirbtinis apvaisinimas. Apvaisinti ikrai inkubuojami žuvivaisos skyriaus inkubatoriuje. Žiemos pabaigoje iš jų išsirta lervutės, kurios kitų metų pavasarį tampa mažomis žuvytėmis ir iškeliauja gyventi į Lietuvos upes.

Margųjų upėtakių dirbtinio veisimo darbai tik iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti nesudėtingi. Iš tiesų – tai profesinių žinių ir fizinės ištvermės reikalaujantis ritualas, kurio rezultatas priklauso nuo kruopštaus pasirengimo ir net oro sąly-

gų. Žuvivaisos skyriuje veisimui atrinkti reproduktoriai prieš naršini- mą laikomi baseine su anestetiku, kad nurimtų ir specialistams būtų lengviau su jais dirbti. Paimti ikrai plunksna atsargiai sumaišomi su pieniais, užpilami vandeniu, kuris būtinas apvaisinimo proceso aktyvavimui. Pats apvaisinimas teuž- trunka minutę. Po to porą valandų gėlame vandenyje ikrai prasiplau- na ir išbrinkę perkeliami į inkuba- torių, kur uždaroje vandens apyta-

kos sistemoje, kontroliuojamomis sąlygomis (vandens temperatūra, deguonis, baktericidinis vandens valymas), tamsoje vystosi apie tris mėnesius.

Margieji upėtakiai – stiprios ir paslaptingos žuvis, tad daugelis juos pagrįstai vadina upių karaliais. Lietuvoje šias žuvis pradėjus veisti dirbtinai, jų paplitimo arealas smarkiai prasiplėtė. Margieji upėtakiai gyvena mažuose, švariuose šaltavandeniuose upeliuose, yra viena iš dominuojančių žuvų rūšių ir sudaro bendrijos branduolį. Dėl pastovaus dirbtinio veisimo Lietuvoje margieji upėtakiai sutinkami daugiau nei 180 upių ir upelių: Nemuno, Neries, Žeimenos, Merkio, Minijos, Veiviržo, Dubysos, Ventos, Bartuvos ir Verknės baseinuose.

Galima pasidžiaugti, kad dėl reikšmingų įveisimo darbų margųjų upėtakių išteklių atsistato. Šią žuvį ypač pamėgo sportinės žūklės entuziastai. Vietiniai žvejai mėgėjai ir žvejai iš Lenkijos, Latvijos, Ukrainos kasmet nuperka tūkstančius žvejo kortelių ir mūsų upėse žvejoja šias puikias žuvis.

Be margųjų upėtakių, Trakų Vokės poskyris šiemet išveisė, paugino ir į Lietuvos upes išleido 4 tūkst. vnt. ūsorių metinukų. Šiame žuvivaisos poskyryje taip pat auginami ir parduodami vaivorykštinių upėtakių šiųmetukai ir divasariai.

Žuvis

